

TÜRKİYE - BELARUS HÜKÜMETLERARASI
KARMA EKONOMİK KOMİSYONU DOKUZUNCU DÖNEM TOPLANTISI
PROTOKOLÜ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle " taraflar " ve " Türkiye ve Belarus " olarak adlandırılacaktır) arasında 8 Eylül 1993 tarihinde imzalanan Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması'nın IX. Maddesi uyarınca kurulan Türkiye - Belarus Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyonu (bundan böyle " Komisyon " olarak adlandırılacaktır) Dokuzuncu Dönem Toplantısı 27 Temmuz 2017 tarihinde Minsk'te gerçekleştirilmiştir.

Türk Heyetine Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Veysel EROĞLU, Belarus Heyetine ise Dışişleri Bakanı Sayın Vladimir MAKEİ başkanlık etmişlerdir.

Her iki ülke heyet listeleri Ek: I ve Ek: II'de yer almaktadır.

Komisyon Toplantısı, Tarafların ticari ve ekonomik işbirliğini daha da geliştirme yönündeki isteğini yansıtan karşılıklı anlayış ve dostluk ortamında gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Veysel Eroğlu, Komisyon Toplantısı vesilesiyle gerçekleştirdiği ziyarette, Belarus Cumhuriyeti Başbakanı Sayın Andrey Kobyakov tarafından kabul edilmiş, ayrıca Belarus Cumhuriyeti Ormanlık Bakanı Sayın Mikhail M. Amelianovich ile bir araya gelmiştir.

Komisyon görüşmeleri sonucunda üzerinde mutabık kalınan hususlar aşağıda yer almaktadır.

1. Üst düzey resmi ziyaretler

1.1. Taraflar, üst düzey temasların Türk-Belarus ilişkilerinin bütününe de olumlu katkı sağlayan pozitif dinamiğini memnuniyetle not etmişlerdir.

1.2. Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 11 Kasım 2016 tarihinde Belarus'a gerçekleştirmiş oldukları ilk resmi ziyaretin ve Belarus Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Aleksander Lukaşenko ile yapmış olduğu görüşmelerin iki ülke ekonomik ve ticari ilişkilerinin seyrine ayrı bir ivme kazandırdığını belirtmişlerdir.

1.3. Taraflar, özellikle son dönemde, ikili ve çok taraflı faaliyetler kapsamında gerek Devlet Başkanlarının, gerekse ikili işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan Hükümet Kuruluşları ile Bakanlar seviyesinde yapılan görüşmelerde belirlenen hedeflere ulaşılması için yapılan çalışmaların sürekliliği ihtiyacını vurgulamışlardır.

2. Yasal Çerçeve

2.1. Taraflar, Türkiye ile Belarus arasındaki ticari ve ekonomik işbirliğinin yasal altyapısını oluşturan Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması, Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması ve Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının,

1 / 12

her iki ülke işadamlarının karşılıklı ticari ve yatırım faaliyetleri için elverişli bir ortam oluşturduğunu ve işbirliğini güçlendirdiğini belirtmişlerdir.

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti ve Belarus Cumhuriyeti arasında 08.08.1995 tarihinde imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması'nın yenilenmesine ilişkin müzakerelerin tamamlanması ve Anlaşma metninin teknik heyet düzeyinde sonuçlandırılmasından memnuniyet duyduklarını belirtmiştir. Taraflar, Anlaşmanın en kısa sürede imzalanması için gerekli çabayı göstereceklerdir.

2.2. Taraflar, 11 Kasım 2016 tarihinde Minsk'te imzalanan

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyet Hükümeti arasında Bilim ve Teknoloji İşbirliği Anlaşmasının,

- Türkiye Cumhuriyeti Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Acil Durum Bakanlığı Arasında Acil Durumların Önlenmesi ve Ortadan Kaldırılmasına Yönelik İşbirliği Anlaşmasının

her iki tarafta da yürürlüğe girmiş olmasından;

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyet Hükümeti arasında Karşılıklı Ticareti Teşvik Sistemi Anlaşması'nın

yakın zamanda yürürlüğe girecek olmasından memnuniyet duyduklarını belirtmişlerdir.

2.3. Belarus tarafı, 13.03.2012 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının ve 30.10.2009 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın yürürlüğe girişine ilişkin ulusal sürecin tamamlandığını Türk tarafına iletmıştır. Türk tarafı, bu iki anlaşmanın Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından uygun bulunduğunu ve onaylanmaları için Bakanlar Kurulu'na intikal ettirildiklerini kaydetmiştir.

2.4. Taraflar, ulusal yayın kuruluşları arasında 03 Kasım 2015 tarihinde imzalanan "Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) ile Belarus Cumhuriyeti Ulusal Devlet Radyo ve Televizyon Kurumu (BTRC) Arasında İşbirliği Protokolü" ve 11 Kasım 2016 tarihinde Anadolu Ajansı (AA) ile Belarus Haber Ajansı (BelTA) arasında imzalanan İşbirliği Anlaşması çerçevesinde işbirliğinin geliştirilmesini ve teşvik edilmesini kararlaştırmışlardır.

2.5. Taraflar, aşağıdaki anlaşmaları sonuçlandırmak üzere çalışmaların hızlandırılmasının teşvik edilmesi hususunda mutabakat sağlamışlardır:

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti arasında Eğitim Alanında İşbirliği Anlaşması;

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti arasında Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması;

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Belarus Cumhuriyeti Milli Bankası arasında bankacılık alanında denetim konularında Karşılıklı Anlayış Mutabakat Zaptı;

2.6. Taraflar, daha önce imzalanmış olan kardeş şehir anlaşmalarının uygulanması ile şehirler arasında yeni anlaşmaların akdedilmek suretiyle Türkiye-Belarus şehirlerarası işbirliğinin geliştirilmesinin önemine dikkat çekmiş ve söz konusu çalışmanın, ticari, ekonomik ve bilimsel ilişkilerin g clendirilmesi amacına matuf olarak süreklilik esasında yapılmasının önemini vurgulamıştır.

3. Ticari, Ekonomik, Yatırım ve Finansal İşbirliği

3.1. Taraflar, ikili ekonomik işbirliğinin derinleştirilmesi amacıyla aşağıdaki alanları öncelikli olarak tespit etmişlerdir:

- bankacılık;
- otomotiv, tarım makineleri ve aksam ve parçaları;
- makine imalatı;
- turizm;
- hazır giyim ve tekstil;
- inşaat ve yapı malzemeleri;
- ormancılık, ağaç işleme ve mobilya yapımı;
- bilişim teknolojileri;
- kimya sanayii;
- lojistik.

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği (AB) arasındaki Gümrük Birliği Anlaşması ve Belarus'un Avrasya Ekonomik Birliği (AEB)  yeliğini göz önünde bulundurarak, Türk ve Belarus iş çevrelerine  c nc  ülke pazarlarına giriş imkânlarını değerlendirmelerini tavsiye etmeyi kararlaştırmışlardır.

3.2. Taraflar, Türkiye ve Belarus iş çevrelerinin, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) ve Belarus Cumhuriyeti Ticaret ve Sanayi Odası (BelTPP) koordinasyonunda etkin işbirliği içinde olmasından duyulan memnuniyeti ifade ederek, bu yöndeki ortak çalışmaların devamının önemini vurgulamışlardır.

3.3. Taraflar, Komisyonun dokuzuncu dönem toplantısıyla eř zamanlı olarak, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) ve Belarus Cumhuriyeti Ticaret ve Sanayi Odası (BelTPP) organizasyonuyla 28 Temmuz 2017 tarihinde Minsk'te Türk-Belarus İş Konseyi 14' nc  Ortak Toplantısı ile Türkiye-Belarus İş Forumu'nun düzenlenmesini memnuniyetle karşılamışlardır.

Türk Tarafı, Türkiye-Belarus İş Konseyi'nin yapılanmasının DEİK'te olduğu gibi BelTPP bünyesinde de oluşturulması imkânlarının araştırılmasını önermiştir.

Taraflar, iki ülke arasındaki iş çevrelerinin karşılıklı ziyaretleri ve diğer iş faaliyetlerinin düzenlenmesi ile ilgili çalışmaların önemini vurgulamışlardır.

3 / 12

Taraflar, iki ülke iş çevreleri arasında ikili işbirliğinin geliştirilmesi ve ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik olarak İş Konseyi'nin rolünün önemine dikkat çekmişlerdir.

3.4. Taraflar, iki ülke iş çevreleri arasında işbirliğini güçlendirmek üzere DEİK ve Belarus Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Pazarlama ve Fiyat Araştırmaları Ulusal Merkezi arasında Komisyon Toplantısı vesilesiyle bir Mutabakat Zaptı imzalanmasından duydukları memnuniyeti ifade etmiştir.

3.5. Taraflar, her iki taraf yatırımcılarının faaliyetlerinde karşılaşılan sorunların çözülmesi ve her iki ülke şirketlerinin alacaklarının ödenmesi konularında yakın işbirliği yapılmasına hazır olduklarını belirtmişlerdir.

3.6. Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Belarus Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Aleksander Lukaşenko'nun katılımlarıyla 11 Kasım 2016 tarihinde Minsk'te Türk-Belarus İş Forumu, Belarus Cumhuriyeti Başbakanı Sayın Andrei Kobyakov'un katılımları ile 12-13 Kasım 2015 tarihlerinde İstanbul'da Belarus Yatırım Forumu gerçekleştirilmiş olmasından duydukları memnuniyeti dile getirmişlerdir.

3.7. Taraflar, Türk serbest bölgelerindeki yatırım ortamı ve Belarus'un Grodnoinvest Serbest Ekonomi Bölgesi, Mogilev ve Great Stone Özel Ekonomi Bölgesinde Türk yatırımları için özel alanlar kurulmasına yönelik projeleri dâhil olmak üzere Türkiye ve Belarus'taki yatırım imkânları hakkında Türk ve Belarus yatırımcılarını bilgilendirmeyi kararlaştırmışlardır.

3.8. Türk tarafı, Organize Sanayi Bölgesi ve Sanayi Siteleri uygulamaları hakkında bilgi ve tecrübe paylaşımına hazır olduğunu ifade etmiştir.

3.9. Taraflar, 29 Temmuz 2017 tarihinde yürürlüğe girecek olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti arasında Karşılıklı Ticareti Teşvik Sistemi Anlaşmasının uygulamaya geçmesini teminen en kısa sürede gerekli teknik çalışmaların tamamlanması hususunda mutabık kalmışlardır.

3.10. Taraflar, 12 Kasım 2015 tarihinde İstanbul'da Borsa İstanbul ile Belarus Cumhuriyeti Kalkınma Bankası arasında Mutabakat Zaptı'nın imzalanmasını memnuniyetle karşılamışlardır. Bu çerçevede Taraflar, Belarus firmalarının Borsa İstanbul piyasalarında işlem yapabilmesiyle ilgili gerekli bilgilendirme ve Belarus sermaye piyasalarının geliştirilmesi kapsamında karşılıklı bilgi ve deneyim aktarımı yapılması konularında anlaşmışlardır.

Türk Tarafı, ihraççı ve yatırımcı bazında farkındalık yaratılmasının ve Borsa İstanbul ile Belarus Döviz ve Menkul Kıymet Borsası arasında bilgi ve tecrübe paylaşımının faydalı olacağını belirtmiştir. Taraflar ayrıca, veri dağıtımı ve çapraz kotasyon konuları da dâhil olmak üzere karşılıklı işbirliği imkânlarının her iki Borsa tarafından da değerlendirilmesini tavsiye etmeyi kararlaştırmıştır.

3.11. Taraflar, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ve Belarus Cumhuriyeti Ulusal Bankasına, SWAP Anlaşması ihtimalini de içeren yerel paralarla ticarete ilişkin olası mekanizmaları araştırma konusunda tavsiyede bulunmayı kararlaştırmıştır.

 4 / 12

3.12. Taraflar, ikili projelerin finanse edilmesine ve dış ticaret işlemlerinde ödemelerin yerel paralarla yapılmasına katkı sağlamak üzere Belarus Cumhuriyeti'nde Türk sermayeli bir bankanın kurulması imkânlarının değerlendirilmesi yönünde görüş birliğine varmıştır.

Taraflar, iki ülke banka çevrelerinin temsilcileri tarafından 2017 yılının ikinci yarısında ortak seminer ve karşılıklı ziyaretlerin yapılmasının faydalı olacağı hususunda mutabık kalmışlardır.

3.13. Taraflar, 12 Kasım 2015 tarihinde imzalanan İşbirliği Mutabakat Zaptı çerçevesinde DEİK ile Belarus Milli Yatırım ve Özelleştirme Ajansı arasında işbirliğinin daha etkin hale getirilmesi hususunda anlaşmışlardır.

3.14. Türk Tarafı, fuarların ikili ticareti geliştirme noktasındaki önemini altını çizerek, Belarus'ta bir Türk ihraç ürünleri fuarının düzenlenmesi konusundaki istekliliğini belirtmiş ve bu kapsamda Belarus tarafının desteğini talep etmiştir.

3.15. Belarus tarafı, Belarus işletmeleri tarafından üretilen ürün ve hizmetlerin Türk tarafına satışında Belarus Kalkınma Bankası aracılığıyla finansman desteğinin sağlanması imkânının araştırılmasına hazır olduğunu belirtmiştir.

3.16. Avrupa Birliği Komisyonu'nun uygulama yönetmeliğinin değişmesiyle beraber, Türk tarafı, Belarus'un kota uygulamasından çıkarılmasına yönelik mevzuat değişikliği çalışmalarının başladığını, bu değişikliğin sonuçlanmasının ardından Belarus menşeli tekstil ve konfeksiyon ürünleri için ithal lisansı düzenlenmesi zorunluluğunun kalkacağını bildirmiştir.

3.17. Taraflar, Türk Eximbank'ın sigortası kapsamında projelerin finansmanı ve Belarus Bank A.Ş. tarafından geri ödemelerin sorunsuz yapılması konusunda iki banka arasındaki işbirliğinin üst seviyede sürdürüldüğünü vurgulamışlardır.

Belarus tarafı, Belarus Bank A.Ş.'nin dış ticaret faaliyetlerinde ödemelerin yapılması ve yatırım projelerinin finansmanı için yeterli tecrübeye, kaynağa ve mekanizmalara sahip olduğunu belirtmiş ve bu alanda işbirliğinin daha da geliştirilmesine istekli olduğunu ifade etmiştir.

3.18. Taraflar çok taraflı ticaret sisteminin önemine işaret etmişlerdir. Bu kapsamda Türk Tarafı, 2010 yılından bu yana başkanlığını yürüttüğü Çalışma Grubu çerçevesinde Belarus'un Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) katılım müzakerelerinin hızlandırılması ve tamamlanması yönündeki desteğini yinelemiştir.

4. Sanayi, Bilim ve Teknoloji Alanında İşbirliği

4.1. Taraflar, 15-18 Aralık 2014 tarihleri arasında Ankara ve Bursa şehirlerinde düzenlenmiş olan Türkiye-Belarus Ortak Sanayi ve Teknoloji Çalışma Grubu 2. Dönem Toplantısı'nın sonuçlarından duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir.

Taraflar, Ortak Sanayi ve Teknoloji Çalışma Grubu 3. Dönem Toplantısı'nın 2017 yılı ikinci yarısı içerisinde Belarus'ta düzenlenmesi konusunda anlaşmışlardır.

5 / 12

4.2. Taraflar, Belarus'tan Türkiye'ye yem biçerdöverleri ihracatının başlatılmasından ve ileride bu alanda ortak üretimin gerçekleştirilmesine yönelik kat edilen aşamadan duyulan memnuniyeti ifade etmiştir.

4.3. Belarus Tarafı, Türkiye'ye yük ve yolcu taşıma araçları, traktör ve madencilikte kullanılan araçların ihracatına yönelik işbirliğinin ve Belarus'ta otomotiv yedek parçaları dâhil üretime yönelik ortaklıkların artırılmasına ilgi duyduğunu ifade etmiştir.

4.4. Taraflar, sanayi alanında daha fazla ortak proje gerçekleştirilebilmesi amacıyla ortak üretilen ürünlerin ticaretinin finansmanı imkânlarının araştırılması ve tarafların yatırım mevzuatları çerçevesinde bu projelere yönelik yatırımların desteklenmesi hususunda mutabakata varmıştır.

4.5. Taraflar, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ile Belarus Ulusal Bilimler Akademisi arasında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Karma Komitesinin Dördüncü dönem toplantısının 16-17 Aralık 2014 tarihlerinde Ankara'da yapılmış olmasından ve 2014-2015 yıllarında Komite uygulamasında üç ortak bilim projesinin başarıyla gerçekleştirilmesinden duydukları memnuniyeti belirtmişlerdir.

Taraflar, Karma Komitenin 5'inci dönem toplantısının 2017 yılı Ekim ayında Minsk'te yapılması hususunda görüş birliğine varmıştır.

4.6. Belarus Cumhuriyeti Devlet Bilim ve Teknoloji Komitesi, Türkiye Cumhuriyeti'nde bulunan muhatap kuruluşlarla ortak üretim ve karşılıklı teknolojilerin transferleri alanlarında ikili faaliyetlerde bulunmak, ayrıca fikrî mülkiyetin korunması konusunda daha sıkı işbirliği kurmak yönünde hazır olduğunu ifade etmiştir.

4.7. Belarus tarafı, 11 Kasım 2016 tarihinde imzalanan Bilim ve Teknoloji İşbirliği Anlaşması'nın 9'uncu maddesi gereğince kurulan Bilim ve Teknoloji Alanında İşbirliği Ortak Komisyonu 1'inci Dönem toplantısının 2017 yılı Ekim ayında Minsk'te yapılmasını önermiştir.

Belarus tarafı, ortak komisyon toplantısıyla eş zamanlı olarak inovasyon alanında faaliyet gösteren Türk ve Belarus firma ve kuruluşlarının katılımıyla Türk-Belarus inovasyon forumunun düzenlenmesini önermiştir.

4.8. Taraflar, iki ülke ticari ilişkilerinin ve kurumsal altyapının geliştirilmesi amacıyla Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ile Belarus'taki KOBİ kurumları arasında yapıcı ve verimli işbirliğinin devamlılığının önemini vurgulamışlardır.

Taraflar, KOSGEB ile Belarus Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı Girişimcilik Genel Müdürlüğü arasında 14 Şubat 2012 tarihinde ve Mogilev FEZ ile 13 Kasım 2015 tarihinde imzalanan Mutabakat Zabıtları çerçevesinde KOBİ'lere yönelik işbirliği çalışmalarından duydukları memnuniyeti belirtmişlerdir.

Taraflar, Komisyon toplantısı vesilesiyle KOSGEB ile Mogilev FEZ arasında Ortak Eylem Planının imzalanmış olmasını memnuniyetle karşılamışlardır.

Bu bağlamda Taraflar, Belarus Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı Girişimcilik Genel Müdürlüğü ile KOSGEB arasında kurulan Türk-Belarus KOBİ Çalışma Grubu toplantılarının düzenli olarak yapılmasından ve 14-18 Mayıs 2016 tarihleri arasında KOSGEB Başkanı ve heyetinin Minsk ve Mogilev şehirlerine iş ziyareti gerçekleştirmelerinden duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir.

Türk tarafı, Türkiye-Belarus KOBİ Çalışma Grubu 3. toplantısının yine bir sonraki Komisyon toplantısı kapsamında yapılmasını Belarus tarafına önermiştir.

4.9. Taraflar, standardizasyon, uygunluk değerlendirmesi, deney ve kalibrasyon alanlarında mevcut işbirliğinden duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir.

Taraflar, 2009 yılında imzalanan Teknik İşbirliği Mutabakat Zaptı çerçevesinde, Türk Standardları Enstitüsü (TSE) ile Belarus Cumhuriyeti Devlet Standardizasyon Komitesi (BELST) arasında tesis edilen işbirliğinin önemini kaydetmişlerdir.

Taraflar, Bölgelerarası Standardizasyon Birliği (BASB) çerçevesinde TSE ile BELST arasında etkili işbirliğinin önemini vurgulamışlardır.

Taraflar, TSE ve BELST'in, Uluslararası Standardizasyon Komitesi (ISO) ve Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) gibi uluslararası standardizasyon kuruluşlarının karar organlarının seçimlerinde birbirlerini desteklemeleri konusunda mutabık kalmışlardır.

Türk tarafı, BELST'in, Bölgelerarası Standardizasyon Birliği (BASB) bünyesinde yürütülen Genel Kurul, Strateji ve İş Geliştirme Kurulu ve eğitim programlarına daha aktif katılım sağlamasını talep etmiştir.

Taraflar, TSE ile BELST arasındaki 4 Aralık 2009 tarihli Mutabakat Zaptının uygulanmasına ilişkin Eylem Planının güncellenmesi hususunda niyetlerini beyan etmişlerdir.

4.10 Taraflar, Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) ve Belarus Cumhuriyeti Devlet Akreditasyon Merkezi (BSCA) arasında işbirliğine ilişkin Mutabakat Zaptı ve 2013 yılı için Çalışma Programı'nın imzalanmasını müteakip başlayan akreditasyon alanındaki etkin işbirliğinden duydukları memnuniyeti belirtmişlerdir. Taraflar, ortak çalışmaların sürdürülmesine ve geliştirilmesine hazır olduklarını ifade etmişlerdir.

4.11. Türk tarafı, sınai mülkiyet hakları alanındaki işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRKPATENT) ile Belarus Cumhuriyeti Ulusal Fikri Mülkiyet Merkezi (National Center of Intellectual Property (NCIP)) arasında bir Mutabakat Zaptı imzalanmasını teklif etmiş ve taslak Mutabakat Zaptı metnini Komisyon Toplantısı esnasında Belarus tarafına tevdi etmiştir.

4.12. Taraflar, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ile Belarus Cumhuriyeti Temel Araştırmalar Vakfı (BRFFR) arasında 10 Mayıs 2017

tarihinde "Bilim ve Teknoloji Alanında İşbirliği Protokolü" imzalanmasından duydukları memnuniyeti belirtmişlerdir.

5. Ulaştırma, Lojistik ve Telekomünikasyon Alanlarında İşbirliği

5.1. Taraflar, karayolu taşımacılığı alanındaki ikili işbirliğinden ve Türk - Belarus Kara Ulaştırması Karma Komisyonu olağan Toplantısının 12-13 Temmuz 2016 tarihleri arasında Minsk'te yapılmasından duydukları memnuniyeti dile getirmişlerdir.

Taraflar, bahsedilen Komisyonun olağan toplantısının 2017 yılında Ankara'da yapılmasını kararlaştırmışlardır. Toplantı tarihi, diplomatik kanallardan yapılacak yazışmayla kesinleştirilecektir.

Taraflar, iki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılması amacıyla 2017 yılında ilave olarak kullanılmak üzere

- Türk tarafı için 1.500 adet ikili ve transit ücretsiz (Tip (A)) ve 1.500 adet ikili / transit ücretli (Tip (A))

- Belarus tarafı için 500 adet üçüncü ülke ücretsiz (Tip (C))

karayolu geçiş belgesi teati edilmesi hususunda anlaşmışlardır.

5.2. Taraflar, "Viking" treni ile yük taşımacılığı coğrafyasının genişletilmesinin, İskandinavya'dan Türkiye'ye taşımacılığın düzenlenmesine imkân sağladığını not etmişlerdir. Bu bağlamda, Taraflar, Baltık Deniz-Kara Deniz uluslararası koridor çerçevesinde multimodal taşımacılığın gelişimi ile ilgili sıkı işbirliği yapılması yönünde mutabakat sağlamışlardır.

Taraflar, iki ülke Hükümetleri arasında bir Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının sonuçlandırılmasının önem teşkil ettiğini vurgulayarak, Türkiye tarafınca hazırlanan Taslak Anlaşma'nın müzakeresinin yakın dönemde gerçekleştirilmesi hususunda anlaşmışlardır.

5.3. Taraflar, Türkiye ve Belarus arasında yük taşımacılığı maliyetlerinin düşürülmesi ile ilgili diğer projelerin gerçekleştirilmesinin desteklenmesi hususunda mutabakata varmışlardır.

5.4 Taraflar, ortak lojistik projelerinin gerçekleştirilmesi dâhil olmak üzere iki ülke lojistik şirketleri arasında temasların artırılması hususunda anlaşmışlardır.

5.5. Taraflar, karşılıklı ticaretin artırılması amacıyla, lojistik alanında yaşanabilecek sorunların giderilmesine yönelik olarak iki ülke ulaştırma kurumları arasındaki işbirliğinin önemini vurgulamışlardır.

5.6. Taraflar, hava ulaştırması alanında ikili işbirliğinin daha da geliştirilmesine yardımcı olunması ve iki ülke arasında uçuş frekans sayısının artırılmasına yönelik olarak tayin edilmiş havayolu taşımacıları arasındaki çalışmaların hızlandırılması hususunda anlaşmışlardır.

8 / 12

5.7. Türk tarafı, iki ülke Dışişleri Bakanları tarafından 11 Kasım 2016 tarihinde Minsk'te imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti arasında İşbirliğinin Geliştirilmesine Dair Eylem Planı'nın 2.9. numaralı maddesi uyarınca, iki ülke sivil havacılık otoritelerinin, mevcut bulunan frekans ve uçuş noktası kısıtlamasının kaldırılması hususlarını görüşmek üzere 2017 IATA Kış Sezonu başlamadan en az 1 ay önce bir araya gelmelerini teklif etmiştir.

Belarus tarafı, söz konusu görüşmelerin, tarafların tayin edilmiş havayolu taşımacıları arasında hâlihazırda görüşmeleri devam eden ticari anlaşmaların imzalanmasından sonra yapılmasının mümkün olabileceğini ifade etmiştir.

5.8. Taraflar, bilgi ve iletişim teknolojileri ve posta hizmetleri alanında işbirliğini teşvik etmeyi teyit ederler.

5.9. Taraflar, Türk firmalarının telekomünikasyon alanında Belarus'ta yapmış olduğu yatırımlardan duydukları memnuniyeti ifade etmiş, Türk tarafı, bu alanda var olan yatırımların artmasını teminen hâlihazırda Belarus tarafına iletilen şirket birleşmesi ve hisse devirleri konularında Belarus devleti tarafınca gerekli izinlerin verilmesini talep etmiştir.

6. Tarım Alanında İşbirliği

6.1. Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti arasında Tarım Alanında İşbirliği konulu Mutabakat Zaptı'nın 11 Kasım 2016 tarihinde imzalanmış olmasından duydukları memnuniyeti dile getirmişler ve söz konusu mutabakat zaptının etkin bir şekilde uygulanması hususunda anlaşmışlardır.

6.2. Belarus tarafı, ikili işbirliği konularını görüşmek üzere Türkiye Cumhuriyeti Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanına yönelik daha önce yapmış olduğu resmî davetini yinelemiştir. Türk tarafı, söz konusu davet ile ilgili cevabını en kısa sürede iletceğini ifade etmiştir.

Belarus tarafı, bu ziyaret sırasında, diğer konuların yanı sıra canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin ihracatı ve ithalatına ilişkin veterinerlik konularının da gündeme alınmasını talep edeceğini ifade etmiş, Türk tarafı, bu talebi ilgili Bakanlıklara iletceğini belirtmiştir.

7. Turizm Alanında İşbirliği

7.1. Taraflar, karşılıklı olarak diğer ülke turizm ürünlerinin elektronik, görsel ve yazılı basında yayınlanıp tanıtılmasının desteklenmesi hususunu kararlaştırmıştır.

7.2. Taraflar, ortak reklam turları, seminerler, tanıtımlar, yuvarlak masa toplantıları ve diğer etkinliklerin organizasyonu yolu ile her iki ülkenin turizm acentaları ve tur operatörleri arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi, karşılıklı daha fazla turist akışı için ortak çalışmalar yapılması ve turizm yatırımlarının artmasının teşvik edilmesi konularında anlaşmaya varmışlardır.

7.3. Taraflar, ülkelerinde gerçekleşecek uluslararası turizm fuarlarına karşılıklı katılımın desteklenmesi hususunda anlaşmaya varmışlardır.

 9 / 12

7.4 Taraflar, Türk - Belarus Turizm Karma Komisyonunun olağan toplantısının diplomatik kanallarla belirlenecek bir tarihte Minsk'te düzenlenmesi hususunda anlaşmışlardır.

Taraflar, 2015 yılı Kasım ayında İstanbul'da Türkiye - Belarus Turizm Forumu'nun gerçekleşmesinden duydukları memnuniyeti dile getirmişler ve buna benzer faaliyetlerin düzenlenmesine dönük çalışmalara devam edilmesi gerektiğinin altını çizmişlerdir.

7.5. Taraflar, iki ülke arasındaki turizm ilişkilerinin olumlu ilerlemesinden duydukları memnuniyeti ifade ederek bahse konu turizm ilişkilerinin geliştirilmesini ve iki ülkenin sağlık kuruluşları arasında seminer, çalıştay ve konferans gibi faaliyetlerin düzenlenmesi vasıtasıyla sağlık turizmi alanında da işbirliğinin güçlendirilmesinin önemini vurgulamışlardır.

7.6. Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Spor ve Turizm Bakanlığı Arasında 2017-2018 Dönemi Turizm Alanında İşbirliği Programı'nın imzaya hazır hale gelmiş olmasından duydukları memnuniyeti belirtmişler ve söz konusu Programın Turizm Karma Komisyonu sırasında imzalanması yönünde anlaşmışlardır.

8. Spor Alanında İşbirliği

8.1. Türk tarafı, spor alanında işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla hazırlamış olduğu Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Spor Alanında İşbirliği Anlaşması Taslağı'nı Belarus tarafının değerlendirmesine sunmuştur. Belarus tarafı, söz konusu taslağı değerlendirecek ve taslağa ilişkin cevabını diplomatik kanallarla Türk tarafına iletacaktır.

9. Şehircilik ve İnşaat Faaliyetleri Alanında İşbirliği

9.1. Taraflar, sürdürülebilir kentleşme ve kırsal alanlarda planlama konularında ilgili kurumlar arasında işbirliğinin geliştirilmesi ve deneyimlerin paylaşılması hususunda anlaşmışlardır.

9.2. Taraflar, inşaat faaliyetleri alanında aşağıdaki hususlarda işbirliği yapmaya karar vermişlerdir:

- Ar-Ge
- Çevre dostu ve güvenli yapı
- Modern yapı teknolojileri, inşaat malzemeleri ve ekipmanları,
- Proje yönetimi,
- Mesleki eğitim

9.3. Taraflar, müteahhitlik hizmetleri alanında ortak etkinlikler yapılması yoluyla işbirliğinin geliştirilmesinin önem arz ettiğini vurgulamışlardır.

10 / 12